

۲۰۱۰/۲/۱۱

آژانس خبری پژواک

معامله مرموز فروش طیاره شرکت آریانا

یک فروند طیاره شرکت آریانا افغان هوائی شرکت که در دهه ۱۳۶۰ هجری شمسی به قیمت ۳۰ میلیون دالر از روسیه خریداری شده بود، حدود ۹ سال قبل به دستور برهان الدین ربانی در بدل ۴۵۰ هزار دالر به شرکت هواپیمایی کاسپین ایران، به فروش رسیده است. اسناد به دست آمده نشان میدهد که انجنیر عبدالرحیم دیپلمات اسبق افغانستان در ایران، که اکنون از جانب رئیس جمهور حامد کرزی بحیث وزیر مهاجرین و عودت کنندگان به ولسی جرگه معرفی شده است، در این معامله فروش دخیل بوده است.

این اسناد که در نتیجه یک تحقیق به دست آمده است، نشان میدهد که ۹ سال پیش، یکفروند طیاره نوع (TU_154M) د آریانا افغان هوایی شرکت به اساس فرمان برهان الدین ربانی، رئیس جمهور وقت، مبلغ ۲۹,۵ میلیون دالر نازلتر از قیمت خریداری شده اش به فروش رسیده است.

کپتان معین خان وردک رئیس شرکت آریانا در صحبت با آژانس خبری پژواک تأیید نمود که دو فروند طیاره روسی نوع (TU_154M) را در بدل ۶۰ میلیون دالر خریداری نموده بودند که یک فروند آن ۲۹,۵ میلیون دالر نازلتر از قیمت خریداری شده اش به فروش رسیده است.

برهان الدین ربانی رهبر جمعیت اسلامی افغانستان و نماینده فعلی مردم بدخشان در ولسی جرگه، زمانی این طیاره را به فروش رسانده است که از یک طرف وی به عنوان رئیس جمهور صلاحیت فروش ملکیت شرکت نیمه دولتی را آریانا را نداشت و از جانب دیگر، هیچ یک از مقامات د آریانا افغان هوایی شرکت و همچنان مامورین وزارت خارجه وقت افغانستان را در جریان قرار نداده بود.

زمانیکه اولین بار شهر مزار شریف را جبهه متحد ملی به تاریخ ۶ جوزا سال ۱۳۷۶ از دست طالبان به تصرف خود در آورد؛ این طیاره در میدان هوایی مزار شریف شده پارک بود، در همین سال به تهران انتقال داده شده و در جدی سال ۱۳۷۹ هجری شمسی به فروش رسیده است.

برهان الدین ربانی بعنوان رئیس دولت اسلامی وقت افغانستان که در آن زمان مرکز موقت دولت خود را شهر مزار شریف اعلام نموده بود، طی فرمان شماره (۰۲۵) مورخ ۲۵ جوزا ۱۳۷۹ هـ ش انجنیر عبدالرحیم سرقونسل سفارت افغانستان مقیم شهر مشهد ایران را منحیث نماینده با صلاحیت افغانستان در قسمت فروش طیاره نوع تی یو ۱۵۴ به جانب "شرکت هواپیمایی کاسپین ایران" معرفی نموده بود.

آژانس خبری پژواک که کاپی آن فرمان را در اختیار دارد، در متن آن چنین آمده است: "اینک برادر انجنیر عبدالرحیم سرقونسل دولت اسلامی افغانستان در مشهد، بحیث نماینده با صلاحیت د.ا.ا معرفی میگردد تا در قسمت فروش طیاره نوع (TU-154M) و تصفیه حسابات آن شرکت اقدام نماید."

قرارداد شماره (۷۹-۱) که به تاریخ ۱۳ جدی ۱۳۷۹ بین شرکت هواپیمایی کاسپین ایران به مدیریت عامل محمد رجیبیان و انجنیر عبدالرحیم به امضاء رسیده، طیاره متذکره را سه میلیون و سیصد و سه هزار و پنجاه دالر امریکایی قیمتگذاری شده است؛ اما بعداً به نماینده افغانستان چهارصد و پنجاه هزار (۴۵۰۰۰۰) دالر تحویل داده شده است.

انجنیر عبدالرحیم که در این معامله نماینده جانب افغانستان بود؛ در گفتگو با آژانس خبری پژواک پذیرفت که مبلغ ۴۵۰ هزار دالر از شرکت هوایی ایرانی بدست آورده و آنرا باسناد هدایت استاد ربانی رئیس جمهور وقت در حساب قنصلگری افغانستان در مشهد امانت گذاشته بود. اما وی افزود که این پول بعداً بیک کمپنی روسی که بانک نوتهای افغانی را به حکومت مجاهدین چاپ میکرد، انتقال گردیده است، بگفته وی، در اینمورد، اسناد و شواهد نیز در دست دارد. موصوف تأکید کرد که وی مطابق به هدایات مقامات بلند رتبه عمل کرده و اجراءات وی قانونی بوده است.

اینکه چرا از مجموع پول قیمت گذاری هواپیما فقط چهار صد و پنجاه هزار دالر آن نقداً به جانب افغانی تحویل داده شده؛ قرارداد بدست آمده نشان میدهد بعد از آنکه هواپیما به فروش رسید، در یک مورد مبلغ هفتصد و بیست و شش هزار دالر، بنام ترمیم ابتدائی هواپیما در اوکراین و در مورد دیگر دو میلیون یکصد و هفتاد و دو هزار و پنجاه (۲۱۷۲۵۰۰) دالر بنام چک کامل هواپیما در روسیه از اصل پول قیمت گذاری، کاسته شده است.

در این قرارداد از نام شاه جهان در معامله اول اوکراین و از روکی نعیمی در معامله دوم روسیه یادآوری شده که با تائید آنها که نمایندگان دولت آن وقت افغانستان بوده اند، مصرف ذکر شده وضع گردیده است. انجنیر شاه جهان و پیلوت روکی نعیمی که فعلاً هر دوی آنها کارمندان د آریانا افغان هوایی شرکت میباشند؛ اینرا رد می کنند که بخاطر چک و ترمیم طیاره، همچو مبلغ گزارف به مصرف رسیده باشد. شاه جهان میپذیرد که طیاره مذکور را از مزارشریف به تهران و از تهران بعد از سه ماه توقف به اوکراین، پرواز داده است؛ اما گفت که اضافه از سه روز در اوکراین نمانده و وقتیکه مسؤلین هواپیمایی کاسپین مشخصات طیاره و لوگو آریانا را تغییر میدادند؛ وی مخالفت کرده است.

وی گفت: "به چک طیاره در اوکراین نیاز نبوده و به رضایت من نشده، اگر باز هم چک طیاره میشد؛ مصرف آن نباید بیشتر از یکصد هزار دالر می شد." شاه جهان که در آن زمان در شهر مشهد با خانواده اش زندگی میکرد؛ مدعی است که هفت ماه بعد از انتقال طیاره به اوکراین از وی خواسته شد که بل ها و اسناد مبلغ بیش از هفتصد هزار دالر امریکایی، بخاطر ترمیم طیاره را تائید کند؛ اما وی آنرا رد کرد و از تصدیق آن ابا و ورزید.

روکی نعیمی به آژانس خبری پژواک گفت که در ماه حوت ۱۳۷۸ به خواست سفارت افغانستان در هند به روسیه رفته و به همکاری سفارت افغانستان در روسیه، تلاش نموده بود تا طیاره مذکور را در کارخانه (ونوکوا-۴۰۰) که زیر ترمیم بود، قید نماید و به افغانستان انتقال نماید؛ اما آن وقت زور سفارت نرسید. وی گفت: "سفارت افغانستان در روسیه صلاحیت مصرف را چه، حتی اجازه دیدن آنرا نداشت و شرکت کاسپین خودسرانه کار میکرد." نعیمی میگوید که بدون کدام قرارداد آنها طیاره را سر بخود به اوکراین و روسیه برده و هیچ صلاحیت ترمیم آنرا نداشتند.

جمال الدین، پیلوت طیاره مذکور می گوید که به تاریخ ۵ جوزا ۱۳۷۶ بعد از انتقال مسافری از کندهار به مزار شریف، همراهی ۱۲ تن عملی طیاره خویش، توسط افراد جنرال عبدالملک گرفتار و پنج ماه در زندان های شهرهای مزارشریف و میمنه با خود نگهداری کردند. وی به یاد دارد که یک بار بخاطر چک و روشن نمودن طیاره، از زندان بیرون برده شد؛ اما نمیداند که چه وقت این طیاره به تهران انتقال داده شده است.

جنرال عبدالملک که در آن زمان طالبان را از شهر مزارشریف رانده بود، میپذیرد که طیاره به امر وی از مزارشریف به ایران انتقال داده شده و علت آنرا جلوگیری از تخریب طیاره از بمباردمان میدان هوایی شهر مزارشریف توسط طالبان تلقی نمود. وی میگوید که بعنوان وزیر خارجه، وقت بخاطر فروش طیاره همراهی شان تماس گرفته شده است، اما آنرا فروخته و گفت که درین زمینه، باید از شخص مسؤل (برهان الدین ربانی که رئیس دولت آنوقت بود) پرسیده شود.

انجنیر شاه جهان مدعی است که معامله فروش طیاره را نخست جنرال عبدالملک با شرکت کاسپین به پیش می برد؛ اما پس از دست رفتن شهر مزارشریف که طالبان آنرا دوباره بدست آوردند، وی چانس فروش طیاره را از دست داد و شرکت کاسپین، بخاطر تهیه اسناد طیاره در معامله با دولت استاد ربانی جانب شد.

نسیم فقیری، رئیس دارالانشای جمعیت اسلامی افغانستان در یک تماس تلفونی به آژانس خبری پژواک گفت که درین مورد، معلومات درست در دست ندارد؛ اما از ماجرای فروش طیاره در آن زمان اطلاع یافته بود. وی میگوید چون این معامله به سطح دولت وقت افغانستان که در ملل متحد رسمیت داشت، صورت گرفته و ارتباطی با تنظیم جمعیت ندارد، بناءً درین مورد از ارایه نظر خودداری می کند.

در سیزدهمین روز سقوط طالبان، از کابل، برهه ای که بار دیگر استاد ربانی به عنوان رئیس جمهور موقت قرار گرفت؛ شرکت آریانا از سلسله وزارت امور خارجه وقت افغانستان، از جمهوری اسلامی ایران خواهان معلومات در قسمت سرنوشت طیاره آن شرکت گردید.

نامه رسمی ای که از آدرس آریانا عنوانی وزارت امور خارجه افغانستان به تاریخ ۳۰ عقرب ۱۳۸۰ تحریر یافته و کاپی آن در اختیار آژانس خبری پژواک قرار گرفته، چنین نوشته شده:

"قرار معلوم یک فروند طیاره نوع (TU-154M) مربوط شرکت آریانا که در یکی از هنگر های میدان هوایی شهر مشهد جمهوری اسلامی ایران پارک میباشد. احتراماً از مقام محترم خواهشمند است تا در زمینه چگونگی استرداد آن، از طریق خویش با مقامات محترم مربوط به کشور اسلامی ایران، تماس حاصل نموده ممنون سازید."

وزارت خارجه افغانستان که از موضوع فروش این هواپیما کاملاً در بیخبری بسر میبرد؛ همینکه نامه شرکت آریانا را دریافت میکند، بدون تعلل به امضاء داکتر عبدالله سرپرست آن وزارت نامه جداگانه ایرا عنوانی وزارت امور خارجه ایران ارسال میدارد. در نامه شماره (۹۱) مورخ ۱۱ قوس ۱۳۸۰ آمده است:

"اظهار سپاس و امتنان از همکاری بی شایبه مقام مربوطه کشور دوست جمهوری اسلامی ایران مبنی بر حفاظت یکفروند طیاره نوع (TU_154M) د آریانا افغان هوایی شرکت که قبلاً در سالهای گذشته، بعد از فتح مزار شریف توسط جبهه متحد اسلامی افغانستان دریکی از میدانهای هوایی جمهوری اسلامی ایران پارک و نگهداری گردیده است."

داکتر عبدالله عبدالله در همین نامه از مقامات کشور ایران خواهش بعمل آورده تا هواییهای متذکره را دوباره در اختیار شرکت آریانا قرار دهند.

سرانجام هم وزارت امور خارجه افغانستان و هم شرکت آریانا رسماً جواب دریافت میکنند که طیاره متذکره، توسط فرمان استاد ربانی به جانب ایران بفروش رسیده است و انجنیر عبدالرحیم سرقنسل دولت اسلامی افغانستان در مشهد، از حصول مبلغ چهارصد و پنجا هزار دالر اطمینان داده است. با آنکه وزارت خارجه افغانستان و شرکت آریانا مسؤولیت داشتند تا این دوسیه را که خلاف تمام موازین کشور انجام یافته بود، دوباره مورد تعقیب و بازپرسی قرار دهند و پول فروش هواپیما را به حساب شرکت آریانا انتقال میدادند؛ در مقابل سکوت کامل اختیار کردند.

غلام فاروق منگل معاون مالی و اداری د آریانا افغان هوایی شرکت تائید میکند که یک فروند طیاره TU 154M مربوط شرکت آریانا توسط استاد ربانی، هنگامیکه حکومت مجاهدین توسط طالبان سقوط داده شد در کشور ایران بفروش رسیده است. قرار گفته موصوف، استاد ربانی طیاره شرکت آریانا را از میدان هوایی مزار شریف به کشور ایران انتقال داده و در همان کشور به شکل غیر قانونی به قیمت نامعلوم بفروش رسانده است.

به اساس معلومات منبع، طیاره یاد شده در دهه ۱۳۶۰ به مبلغ ۳۰ میلیون دالر امریکایی از کشور روسیه خریداری شده بود؛ این طیاره از نوع توپولوف (Tupolev) که ظرفیت ۱۸۰ مسافر را دارا بوده، ۴۸ متر عرض و ۱۴ متر طول دارد، این طیاره حالا ۴۵ میلیون دالر امریکایی در مارکیت جهان قیمت دارد. وی گفت که آنها چندین بار از طریق وزارت خارجه کشور، از حکومت ایران خواستار معلومات در مورد طیاره آریانا گردیدند؛ اما تاکنون معلومات کافی از جانب وزارت خارجه کشور در اختیار آریانا قرار داده نشده است.

قرار گفته منگل، طیاره ای که توسط برهان الدین ربانی بفروش رسیده است، از جمله دو فروند طیاره های بود که در دهه ۱۳۶۰ از کشور روسیه خریداری شده بود. به گفته منبع، طیاره یاد شده برای مدت کوتاه، از طریق شرکت هوایی آریانا به کشور های ایران، پاکستان، روسیه، ترکیه و غیره مسافری را انتقال می داد.

یک فروند آن هنگامی که صبغت الله مجددی رئیس جمهور پیشین افغانستان در جوزای سال ۱۳۷۱ در میدان هوایی نشست نمود؛ مورد اصابت راکت قرار گرفت که تا کنون در میدان هوایی کابل به شکل خرابه باقی مانده است.

احمدشاه که معاون پیلوت همین پرواز بود و دو چرخه راکت در ناحیه شان و بغل او خورده بود، به آژانس خبری پژواک گفت که طیاره آنها ۴۰۰ متر از زمین فاصله داشت که راکت مذکور در قسمت جلو طیاره اصابت نمود و آنتن رادار طیاره را به هوا پراند؛ اما تلفات جانی نداشت.

شرکت هوایی دولتی آریانا در سال ۱۳۳۳ با ۴۹ فیصد سهم دولت و ۵۱ فیصد سهم سکتور خصوصی در افغانستان به فعالیت آغاز نموده است. شرکت مذکور در اوایل آغاز کارش ۲۵ فروند طیاره مسافر بری داشت که در یک مدت کوتاه در بین شرکت های هوایی به سطح منطقه، یکی از بهترین شرکت های هوایی شناخته شد. اما شرکت مذکور در سالهای ۱۳۶۰ با آغاز جنگهای داخلی در افغانستان بشکل تدریجی از فعالیت بازماند و آهسته آهسته کشورهای اروپایی و امریکا بالای شرکت آریانا تعذیرات را وضع نمودند و طیارات این شرکت را از نشست در میدان های هوایی خود ممنوع ساختند.

پنج طیاره آریانا در هنگام حمله نیروهای امریکایی به افغانستان تخریب شده و شماری از طیارات آریانا به اثر دلایل گوناگون در مناطق مختلف کشور، طی چند سال گذشته سقوط نموده است. در حال حاضر، شرکت نیمه دولتی آریانا هشت فروند طیاره مسافر بری دارد که به کشورهای ترکیه، روسیه، آذربایجان (باکو)، تاجکستان، ایران، امارت متحد عربی، کویت، عربستان، هندوستان، چین، پاکستان و جرمنی (شهر فرانکفورت) پرواز دارد.

شرکت هوایی کاسپین، از جمله شرکت های هوایی ایرانی است که در **تهران** ایجاد شده است. مرکز اصلی آن **میدان بین المللی مهر آباد** در تهران است.

کابل - آژانس پژواک - ۱۲ جنوری ۲۰۱۰

۲۲ جدی ۱۳۸۸